

PEADIREKTOR

OTSUS

25.07.2007.a nr 30-KO

Koondumise nr 19/2007 AS Ekspress Grupp / AS Maaleht täiendava menetluse alustamine

Koondumine

26.06.2007.a esitas AS Ekspress Grupp esindaja Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt sõlmisid AS Ekspress Grupp ja OÜ Raamatukoda 25.06.2007.a aktsiate müügilepingu (edaspidi Leping). Lepingust tulenevalt omandab AS Ekspress Grupp AS-is Maaleht 98,96%-ilise osaluse.

Tehingu tulemusena omandab AS Ekspress Grupp valitseva mõju AS Maaleht üle konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses, ning antud juhul on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 p 2 sätestatud viisil.

Koondumise osalised

KonkS § 20 punkti 2 järgi on koondumise osaliseks füüsiline isik või ettevõtja, kes omandab valitseva mõju ühe ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle.

KonkS § 20 punkti 4 järgi on koondumise osaliseks ettevõtja, kelle üle valitsev mõju omandatakse.

Seega on koondumise osalisteks AS Ekspress Grupp (edaspidi Ekspress Grupp) ja AS Maaleht (edaspidi Maaleht).

Ekspress Grupp (registrikood 10004677) on Eestis registreeritud äriühing, mille üle omab valitsevat mõju eraisik Hans Luik otsese enamusosaluse ja talle kuuluva äriühingu HHL Rühm OÜ kaudu. Ekspress Gruppi kuuluvad ettevõtjad tegelevad ajalehtede ja ajakirjade kirjastamise ning müügiga, trükiteenuste osutamisega, interneti-portaalide haldamisega, raamatute jae- ja hulgimüügiga, infoteenuste osutamisega, perioodika ja reklaammaterjalide kojukandega.

Maaleht (registrikood 10001785) on Eestis registreeritud äriühing, mille aktsiatest 98,96% kuulub koondumise eelselt OÜ-le Raamatukoda ja 1,04% eraisikule Olivia Tees. Maaleht tegeleb nädalalehe Maaleht kirjastamisega, samuti ajakirjade Maakodu ja Maamajandus ning raamatute kirjastamisega.

Täiendava menetluse alustamine

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006.a määruse nr 69 “Koondumise teate esitamise juhend” § 8 lg 3 punkti 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ja koondumine tekitab vähemalt 15-protsendilise ühise turuosa.

Koondumise teate kohaselt on käesoleva koondumise puhul horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks ajalehtede kirjastamise kaubaturg ning koondumise osaliste tegevused kattuvad veel ajakirjade kirjastamise ja reklaamipinna müügi osas.

Ajalehtede ja ajakirjade kirjastamisel eristatakse lugeja kaubaturgu ja reklaamipinna müügi kaubaturgu. Koondumise teate kohaselt oli 2006.a Ekspress Grupi turuosa ajalehtede lugeja kaubaturul [...], Maalehe turuosa [...] ja koondumise järgselt oleks nende ühine turuosa [...]. Koondumise teate esitaja hinnangul on ajalehtede lugeja kaubaturul käibivad kaubad kõik tasulised üleriigilised ja kohalikud nädala- ja päevalehed ja nende lisad, v.a nädalalehed Eesti Kirik, Terviseleht ja Õpetajate Leht.

Esialsel hinnangul võib Konkurentsiamet nõustuda koondumise teate esitaja seisukohaga selles osas, et Eestis kajastavad nii päevalehed kui ka suuremad nädalalehed päevakohaseid uudiseid. Lugeja seisukohast ei saa paigutada kohalikke ajalehti ja venekeelseid päeva- ja nädalalehti samale kaubaturule eestikeelsete üleriigiliste päeva- ja nädalalehtedega. Ka Euroopa Komisjon on oma otsustes olnud seisukohal, et lugeja seisukohast moodustavad üleriigilised päevalehed eraldi kaubaturu kui regionaalsed ajalehed (juhtum nr IV/M.423 – Newspaper Publishing; juhtum nr IV/M.665 – CEP/Groupe de la Cité; juhtum nr IV/M.1455 – Gruner + Jahr/Financial Times; juhtum nr COMP/M.3817 – Wegener/PCM/JV).

KonkS § 13 lg 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi olemasolu eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

Lähtudes potentsiaalsest kaubaturu määratlusest, mille puhul on kaubaturul käibivateks kaupadeks üleriigilised päeva- ja nädalalehed (v.a eespool eraldi nimetatud lehed) ning võttes aluseks Eesti Ajalehtede Liidu andmed ajalehtede tiraažide kohta 2006.a, oli Ekspress Grupi ajalehtede osakaal trükitavatest ajalehtedest [...] ja Maalehe osakaal oli [...]. Seega koondumise järgselt oleks koondumise osaliste osakaal ajalehtede tiraažide osas [...]. Turuosade arvutamine ajalehtede tiraažide alusel ei ole päris täpne, kuna Konkurentsiametil puuduvad andmed, kas kogu trükitav tiraaž ka realselt müüdi. Siiski viitab koondumise osaliste poolt kirjastatavate ajalehtede suur osakaal trükitavate ajalehtede kogutiraažist potentsiaalsele turgu valitseva seisundi tekkimisele.

Käesoleva koondumise poolt mõjutatud kaubaturgude täpne määratlus, 2006.a kaubaturu maht ja seal tegutsevate ettevõtjate tegelikud turuosad selguvad Konkurentsiameti poolt täiendava menetlemise käigus kogutavate andmete põhjal.

KonkS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiameti peadirektor või tema asetäitja koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu.

Seoses tekkinud vajadusega teha kindlaks KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolude olemasolu või nende puudumine AS Ekspress Grupp ja AS Maaleht koondumise puhul ning võttes aluseks KonkS § 27 lg 1 p 2,

otsustan:

Alustada täiendavat menetlust koondumise hindamiseks.

KonkS § 27 lg 2 kohaselt teeb Konkurentsiameti peadirektor või tema asetäitja täiendava menetluse käigus nelja kuu jooksul ühe järgmistest otsustest:

1. annab koondumiseks loa, kui kontrollitava koondumise korral ei esine KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid;
2. keelab koondumise, kui kontrollitava koondumise korral esinevad KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolud;
3. lõpetab menetluse, kui koondumise osalised loobuvad koondumisest.

Vastavalt KonkS § 27 lg 3 võib Konkurentsiameti peadirektor või tema asetäitja konkurentsi kahjustamise vältimiseks anda koondumiseks loa tingimusel, et koondumise osalised täidavad endale võetud kohustused.

KonkS § 28 lg 5 kohaselt on koondumise osalistel õigus taotleda suulise ärakuulamise läbiviimist.

Peeter Tammistu